

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Rijeka

Kolonizacije i imigracija
SEMINARSKI RAD

Kolegiji: Filozofija politike

Nositelj kolegija: Prof. dr. sc. Elvio Baccharini

Asistent/Suradnik: dr. sc. Nebojša Zelić

Student: Dino Musić

Filozofija/Povijest

Akademska godina: 2019/2020

Sadržaj

1.0 Uvod	1
2.0 Kolonizacija	2
Vrste kolonijalizma	3
3.0 Imigracija	4
3.1 Imigracijske politike	5
3.1.1 Politika ograničavanja ulaska imigranata	5
3.1.2 Politika otvorenih granica	6
4.0 Kolonizacija i imigracija	8
4.1 Teritorijalna prava	8
4.2 Samo-određenje naroda	9
5.0 Zaključak.....	12
6.0 Literatura	14

1.0 Uvod

Odnos kolonizacije i imigracije je glavna tema ovog seminara, ako pogledamo da se oboje svodi na naseljavanje određenog prostora, vidimo u početku da postoje neke sličnosti. S druge strane postoji tu i dosta različitosti, a ovaj seminar će pokazati i jedno i druge te zaključiti i opisati kakav je zapravo odnos obojeg.

Seminar će započeti definiranjem i klasificiranjem kolonizacije i imigracije kao takvih. Kod kolonizacije će se glavna nit održati oko samog definiranja i klasificiranja bez otvaranja etičkih i moralnih pitanja. Zatim će kod imigracije naglasak biti ne samo na klasifikaciji, već se ovdje želim uvoditi u pitanje podržavanja ili odbijanja imigracijskih politika koje su za ili protiv prihvaćanja imigranata.

Kod pokušaja povezivanja kolonizacije i imigracije će se odrediti što potiče jedno, a što drugo? Postoji li poveznica između njih te koja je? Može li se gledati kao jednaki proces ili ipak postoji šira slika. Sva ova pitanja su ono što je mene motiviralo za izradu ovog rada, a vjerujem da nitko ne može ostati ravnodušan.

2.0 Kolonizacija

Stoljećima je ovaj pojam bio normalna stvar, još od vremena kada je Kristofor Kolumbo tražio dokaz da zemlja nije ravna i u samoj potrazi započeo kolonizaciju do posljednjeg Kineskog grada Hong Konga, koji je bio predan nazad matičnom teritoriju. Kolonizacija je obilježila novi vijek do te mjere da se cijela trgovina preselila na novi svijet. Zemljišta postaju jeftina i pristupačnija, a uzgoj onih kultura koje nisu uspijevale u Europi je bio glavni razlog kolonizacije. Kako bi najbolje saznali o općim karakteristikama kolonizacije, ponudit ću više definicija iste.

Prva definicija dolazi iz rječnika; „Politika uspostavljanja kolonija ili proširenje kolonijalne vlasti nad domorodačkim stanovništvom“ (Allen, 2005 (269)).

Druga definicija je malo složenija od prošle, a govori o glavnim karakteristikama kolonizacije;

„Govorimo o kolonizaciji kada su teritoriji na periferiji carstva ili države; (1) podvrgnuti ekonomskom iskorištavanju, (2) upravljani direktno ili indirektno iz udaljene metropole koja dominira etničkom grupacijom drugačijom od etničke grupacije onih što žive na periferiji. Mogu i ne moraju biti u pratnji etničke grupa koja dominira u prijestolnici. (3) Sastavni dio kolonijalizma je postojanje kolonijalnog diskursa, *kompleks rasnih i kulturoloških predrasuda*, da bi legitimirali podređenost prijestolnici. (Healy, Lago, 2014, (126))

No malo opširniju definiciju donosi Ypi, autorica koristi povijesni pristup za objašnjenje kolonizacije sljedećim riječima;

„Glagol *kolonizirati* dolazi od korijene riječi *kolon* što znači *farmer, orač ili sadilac*. Referira se na Rimsku praksu davanja prava na zemljište izvornim građanima dok rade na danoj zemlji dobivenoj od strane vlasti.“ (Ypi, 2013, (160))

No padom Rimskog carstva i završetkom srednjeg vijeka, dolazi do promjene reference te riječi. Riječ „kolonije“ je smještena u rječnik kao referenca na teritoriji korišten od strane naseljenika koji su izgradili nove zajednice za sebe i svoje potomke, a i dalje ostali pod vlasti matične zemlje iz političkih i ekonomskih razloga. (Ypi, 2013, (161))

Ypi donosi još jednu definiciju; „Kolonijalizam se svojstveno shvaća kao praksa koja uključuje pokoravanje naroda od strane drugog i političku kao i ekonomsku kontrolu ovisnog teritorija (ili dijela istoga)“ (Ypi, 2013, (162))

No što u slučaju gdje ti naseljenici dolaze na već zauzetu zemlju, što ako žele napuniti čašu koja je već puna? Nažalost dobiva se ono najgore; ubijanje, genocidi, prisilno raseljavanje, ropstvo i slično. Česta je praksa i pokušaj asimilacije domorodačkog stanovništva na svoju kulturu i religiju kako bi što lakše kontrolirali domorodačko stanovništvo.

Osim odnosa kolonijalne (imperijalističke) države prema domorodačkom stanovništvu, isto tako postoje odnosi između naseljenika i domorodačkog stanovništva. Vrste odnosa koje se tumače odnose se na riječi generala George S. Pattona, *vodi me, slijedi me ili mi se makni s puta*. Historiografija SAD-a i Kanade koristi te riječi kako bi približila studentima odnose naseljenika i domorodaca te na najjednostavniji način opisala glavne smjernice tog odnosa. (Richey, 2014)

Vrste kolonijalizma

Vodi me, se odnosi na odnos u kojem se naseljenici pokušavaju spojiti ili prilagoditi kulturi domorodaca, njihova politika se bazira na stvaranju velikih savezništava i trgovinskih veza kako bi privukli što više domorodaca kao svoje naseljenike. *Vodi me, kako bih ti pomogao*

Slijedi me, se odnosi na kolonizacijski odnos u kojem naseljenici pod velikim pokroviteljstvom matične zemlje ostvaruju asimilaciju domorodaca tako što ih prisiljavaju na promjenu kulture i vjere, u suštini se govori o *pokazati ću ti put kojim me slijediš*.

I posljednji koji govori *makni mi se s puta*, je usmjeren na ignoriranje ili izbjegavanje kontakata s domorodačkim stanovništvom. Takva vrsta odnosa je usmjerena na izolaciju zbog prijašnjih okolnosti njihovog dolaska u kolonije. *Makni mi se s puta i ja ću se maknuti s tvog*.

Osim razlike u vrsti odnosa između doseljenika i domorodaca, postoji i razlike po samom tipu kolonijalizma; 1. Naseljenički kolonijalizam, 2. Eksploatacijski kolonijalizam, 3. Surogatni (zamjenski) kolonijalizam i 4. Interni kolonijalizam. Naseljenički kolonijalizam govori sama riječ, odnosi se na selidbu naseljenika iz matice države u kolonije po primjeru Britanskih trinaest kolonija. Eksploatacijski kolonijalizam s druge strane ima namjeru slanja manjeg broja naseljenika u formi trgovaca ili gospodara nad domorodačkim stanovništvom radi iskorištavanja što većeg broja resursa i slanja istog u matičnu zemlju, najbolji primjer je utjecaj *East India Company* na Indijski poluotok i susjedne zemlje. Surogatni ili zamjenski kolonijalizam je sličan naseljeničkom tako što potiče emigraciju ne etničko ili ne poželjno stanovništvo iz matične zemlje u kolonijalne posjede, dobar primjer za ovo je kolonizacija Australije. Posljednji interni kolonijalizam kao relativno novija praksa i termin ima ulogu

naseliti opustošene ili manje naseljene krajeve u matičnoj državi, a jasan primjer toga je Američko naseljavanje zapadnih krajeva SAD-a. (Healy, Lago, 2014, (126))

Opisivanjem i definiranjem kolonijalizma, dolazimo do njegove problematike. Naime, imaju li kolonijalističke (imperijalne države) pravo staviti u roblje domorodačke narode za svoju ekonomsku korist? Naravno uzevši u obzir današnje moralne vrijednosti, jednoglasno je da nemaju. No problematika je u tome što gledano iz perioda kolonijalizma vrijedi pravilo o položaju jačeg jer gladno evolucijski i biološki, u svim životinjskim zajednicama okupljenih u grupe vrijedi pravilo najjačeg. Kako se domorodci nisu imali sa čime efikasno obraniti od agresora, imaju li oni pravo ostati slobodni? Vrijeme kolonizacije kroz čitav period od 1492 do 1960-ih godina se u suštini svodi na to da oni koji su jači upravljaju onim slabijima, ne samo u kolonijalne svrhe već i u bilo kojim ekspanzijskim. S druge strane čak su i domorodci u Srednjoj Americi podržavali ropstvo između sebe po principu jačega, tako da bi se u suštini prikazalo da je u ljudskoj naravi biti na vrhu ili na dnu.

3.0 Imigracija

Pojam imigracije ostao je neutralan pojam do danas, danas spomen na imigraciju označava ekonomsku eksploataciju jedne države od strane imigranata. Odnosno, prikazivanje imigranata kao lopova ili pljačkaša starosjedilačkog naroda u kojem su imigranti došli izvršiti krađu poslova, prilika, obrazovanja i slično nad autohtonim stanovništvom. Možemo se pitati kako to da predstavljam ovakve teške i pomalo uvredljive teze? Na koga se u tekstu referiram?

Cijeli odlomak teksta je manje-više parafraza nekolicine stanovnika Europe koje se širi iz dana u dan, a takve slučajeve svakodnevno vidamo na vijestima i društvenim mrežama. (Radio Free Europe/Radio Liberty, 2020) Nažalost zbog epidemioloških uvjeta nismo nikada imali rasprave no želio bih ovim putem potaknuti na razmišljanje, zašto se govori o imigrantskoj politici ako se imigrantima uopće ne pružaju uvjeti normalnog života bez marginaliziranja i vrijeđanja od strane građana koji ne podržavaju aktivnu imigracijsku politiku svoje države?

Ovim kratkim uvodom u poglavlje bih želio prikazati kompleksnost pojma imigracije i njegovo tumačenje običnih ljudi. Već po standardu ćemo se osvrnuti na rječnik;

„ Imigrirati znači doći u državu kojoj nije domorodac kako bi uzeo stalni boravak u njoj“ (Allen, 2005, (700)).

„ Imigrant je osoba koja dolazi u državu kako bi uzeo stalni boravak u njoj“ (Allen, 2005, (700)).

3.1 Imigracijske politike

Altman i Wellman govore o samo-određenju države da neupadljivo i samostalno bira svoju imigracijsku politiku, zbog toga oni tvrde da imigracijska politika objedinjuje ; „ Pravo zemlje da kontrolira svoje granice i njeno članstvo je centralni element njenog suvereniteta.“ (Altman & Wellman, 2009, (158)).

3.1.1 Politika ograničavanja ulaska imigranata

Postoji više načina na koji država upravlja svojom imigracijskom politikom, prvo ćemo proći kroz proces *ograničavanja ulaska imigranata*. Kao što sam naziv kaže, ovakva politika uvodi restrikcije na ulaz imigranata i njihovu integraciju u društvo. Kako bi se opravdala ovakva politika, analogija se traži u slobodi udruživanja. Najpoznatiji predstavnik takve pozicije u političkoj filozofiji je Christopher H. Wellman te on navodi riječi Stuart Whitea koje govore naredno; „ Sloboda udruživanja je široko viđena kao jedna od općih sloboda koja su fundamentalna za istinsko slobodno društvo. Međutim, sa slobodom udruživanja dolazi i sloboda obijanja udruživanja“. (White, 1997, 373) Jednako kako pojedinac ima pravo na korištenje spomenute slobode po svojoj volji, tako i država ima pravo odabrati koga želi primiti u svoju političku zajednicu. No analogija prava pojedinca i države nije toliko uspješna u strujama filozofije politike, država posjeduje ograničenu slobodu koja se često sukobljava sa slobodom pojedinca. Stoga, država ne može i ne smije imati jednako pravo kao pojedinac, jer državu čini skupina pojedinaca koji svoju slobodu koriste na različite načine.

Osim glavnog argumenta koji je ključan za razumijevanje samo-određenosti, ovakva politika govori i o ostalim argumentima vezanih za restrikciju imigracije. Jedan od takvih argumenata je onaj Davida Millera o očuvanju kulture starosjedilačkog naroda, drugi argument govori o ekonomskoj stabilnosti i ne prihvaćanje imigranata zbog istoga te mu je glavni predstavnik Stephen Macedo, posljednji veći argument podržava Chandran Kukathas te govori o održavanju sigurnosti i potrebi države da uvede restrikcije na imigracije kako bi mogli osigurati svoje postojeće građane. Naravno postoje i ostali argumenti no potrebno je navesti one glavne i najzanimljivije kako bi se ostvario dojam o potrebi za restrikcijama nad ulaskom imigranata. Nešto više o tim i ostalim argumentima možete pronaći na stranici literature. (Wellman, 2019)

3.1.2 Politika otvorenih granica

Kao što sam naslov kaže, ova politika zastupa suprotan smjer od politike restrikcija, upravo zbog toga politika otvorenih granica zastupa prihvaćanje imigranata i ostvarivanje imigracije kao osnovne životne potrebe i/ili prava.

Prva takva pozicija u političkoj filozofiji je egalitarna, odnosno *politika liberalnog egalitarizma ili egalitarnog kozmopolitizma* čiji pristaše tvrde da političke granice moraju biti otvorene jer je čista slučajnost mjesto rođenja pojedinca, te ako taj pojedinac proživljava patnju tamo odakle je potekao onda ima pravo imigrirati u države boljeg standarda. (Altman & Wellman, 2009, (159-161))

Problem ovakve politike je ta da je gotovo nemoguća, utopijska zamišljanja koja žele u potpunosti ukloniti svu patnju. No baš u tome i dolazi do problema, ako možemo zamisliti utopijsko rješenje onda moramo zamisliti i utopijski svijet po istome, ali ako nam je potrebno utopijsko rješenje za dostizanje utopije, kako ga možemo primijeniti na ne-utopijski svijet? Nitko nije kriv što se je rodio kao dijete bogataša u bogatoj zemlji ili dijete siromaha u siromašnoj zemlji, upravo zbog toga je ne razumno ponuditi dijete siromaha uvijete za imigraciju ako njegovi preci nisu te uvijete mogli sami ostvariti. Pa čak iako su preci bili u nemogućnosti provesti bilo kakve promjene, potrebno se je izboriti za njih u nekim povoljnim vremenima. Imigracijom u zemlju boljeg standarda pokazujemo kako želimo ići tamo gdje se je netko uspio izboriti za bolje sutra. No s druge strane autori poput Kieran Oberman govore o primjerima bliske utopije kao što je EU gdje postoje sloboda nesmetanog kretanja i održavanja suvereniteta.

Druga takva politika je libertarijanska, odnosi se na položaj libertarijanaca u ovoj raspravi. Ovaj argument je u suštini svjesniji svjetskih okolnosti i bazira se na pravima pojedinca slično kao politika restrikcija, ali u suprotnom cilju. Naime, argument je sljedeći:

„Libertarijanski argumenti protiv restrikcija imigracije, ovisno o svom fokusu na prava vlasništva ili prava slobodnog kretanja, se dijele u ta dva oblika. Prvi naglašava prava onih unutar države i tvrdi da ograničavajući imigraciju, kršimo prava pojedinačnih vlasnika da pozovu strane u posjetu na njihov privatni teritoriji. Drugi oblik ističe prava stranaca, govoreći da se zatvaranjem teritorijalnih granica pogrešno ograničavaju prava pojedinaca na slobodu kretanja.“ (Altman & Wellman, 2009, (167))

Citat vrlo precizno objašnjava i argumentira razloge za politiku otvorenih granica tako što se orijentira na prava pojedinaca unutar i izvan države. S druge strane glavni protuargumenti za ova stajališta se odnose na pravo vlasništva, pitanje se postavlja koliko pojedinac smije imati slobodu na svom privatnom prostoru. Može li se pojedinac ponašati na svom posjedu kao apsolutni gospodar ili ima obvezu prema državi? Vrlo je tanka linija po kojoj argument za kršenje prava privatnog posjeda održava sebe, ne samo da ni u jednoj zemlji na svijetu pojedinac nema apsolutnu vlast nad svojim privatnim posjedom, već je dužan poznavati zakon koji ga ograničava na ubojstva (Osim u nekim Američkim državama gdje je ubijanje nekoga na privatnom posjedu pravo vlasnika istog), buku, kriminal i slično.

Drugi protuargument daje David Miller govoreći da zamislimo kako bi to izgledalo da su države opće voljne promisliti o prijavama za ulazak od ljudi koji možda žele imigrirati i da će većina ljudi dobiti ponude od barem jedne takve države. Miller argumentira da će se time promijeniti položaj prava, tako što postaje nemoguće da će svi vjenčati partnera/cu koju žele, ali većina ima šansu da vjenčaju nekoga. (Altman & Wellman, 2009, (175)) Znači li to da bi dozvoljavanjem politike otvorenih granica svi dobili jednake uvijete života u državi imigracije, ali oni koji su ostali u državi iz koje se emigriralo su dobili gore uvijete života kao reakciju na slobodnu emigraciju? Pojašnjeno, manjak prilika iz države emigracije je oštetilo tu državu u odnosu na državu imigracije upravo zbog ne kontrolirane imigracije. Kako? Tako što odlaskom ljudi koji su sposobni napraviti bolje u svojoj državi se ta država oštećuje u odnosu na državu u kojoj ljudi dolaze.

4.0 Kolonizacija i imigracija

Kako smo odredili što predstavlja i stoji iza kolonizacije i imigracije, tako moramo odrediti što ih spaja i odvaja. Prvi dio će se baviti o teritorijalnim pravima te će se po njima odrediti imaju li kolonizatori i imigranti jednaka prava na naseljavanje, zatim koja je razlika ili sličnost samoodređenje države i naroda kada je riječ o kolonizaciji i imigraciji te za sami kraj usporedba zemlja kolonizatora i zemlje u koje se želi imigrirati.

4.1 Teritorijalna prava

Prvo ćemo proći teritorijalna prava koje posjeduje svako društvo pa tako i imigrantsko, *politika otvorenih granica* govori da svaki čovjek ima pravo na slobodu kretanja i time bi svaki pojedinac trebao otići gdje mu je bolje. No s druge strane koliko to krši teritorijalna prava određene države? Granice same države predstavljaju njen integritet, otvaranjem tih granica država gubi integritet u korist svojih susjeda koji to isto nisu učinili. Zbog toga što država otvara svoje granice, ona postaje labilna za provođenje svoje sigurnosti nad svojim postojećim stanovništvom. Ovdje se ne referiram na Kukathasa već govorim općenito iz perspektive organa reda u bilo kojem društvu.

Song komentira teritorijalna prava države i naroda u tri značajke;

„ 1) pravo na teritorijalnu jurisdikciju, 2) Pravo na kontrolu resursa na tom teritoriju i 3) pravo kontrole kretanja ljudi i resursa širom granica teritorija (Song, 2018, 10))

Međutim, pokušajmo se fokusirati samo na pitanje teritorijalnog prava i imigracije. Sama sloboda kretanja bi trebala davati pravo imigrantu na korištenje svoje slobode, no s druge strane po trećoj točki, ako država ima pravo kontrole kretanja ljudi onda ima pravo i na regulaciju ulaska imigranata u tu istu državu. Stoga, imigrant korištenjem te slobode krši teritorijalno pravo.

Ali što u slučaju da se imigrant smjesti na mjesto gdje ne postoji ni jedan teritorijalni integritet ni jedne države? Korištenjem svoje slobode kretanja nije ugrozio ničije teritorijalno pravo niti jedan rad institucije države uprave. To bi značilo da je imigrant slobodan naseliti i prebivati na takvom mjestu jer nikoga ne ugrožava. Međutim, kada je riječ o kolonizaciji ona je jednako slobodna naseliti isti takav prostor gdje ne ugrožava ničije postojanje i slobodu. Ali kod kolonijalizma ostaje problem što takve prakse nisu bile česte, već se je provodilo naseljavanje na već naseljena područja domorodačkim stanovništvom. Autorica Ypi kritizira takvu politiku kolonijalizma koja se odnosi na naseljenički kolonijalizam na već naseljenom prostoru.

„Naseljenički kolonijalizam opravdava kolonijalne institucije da konsolidiraju prijašnja prava na jednostrani odgovarajući višak zemlje i resursa. Prema mom gledištu, sve takve institucije ostaju ne legitimne. Čak i ako su zahtjevi za određeno zemljište i resurse ponekad dozvoljeni, nijedna legitimna institucija ne smije biti izgrađena na njihovoj osnovi.“ (Ypi, 2013, (183-184))

Čak i ako naselimo prazan prostor, s vremenom će se to društvo širiti dok ne dođe u kontakt s domorodcima. Označava li ovo da ipak nitko nema prava na zemlju koja nije dio ničijeg teritorijalnog integriteta zbog nemogućnosti kontrole širenja? Rekao bih da ipak nije tako, sama povijest govori o naseljavanjima i imigracijama raznih plemena, naroda i društva na jedno mjesto. Kolonija Južne Rodezije nije bila gusto naseljena s domorodačkim stanovništvom, a prostor kojega su britanski i nizozemski kolonijalisti tamo naselili se pruža na rudnike dijamanata koje domorodci nisu koristili i farme zemljišta za koje domorodci nisu imali opremu kao kolonizatori. Taj prostor je iskorišten kao dio ničijeg teritorijalnog prava te su oni naseljenici koji su prvi došli preuzeli taj dio pod teritorijalna prava svoje matice države. Može se reći kako nisu nikoga ugrozili i nitko nije ostao oštećen za taj dio naseljavanja.

Vidimo ovdje da je razlika u tome što imigrant mora ući u državu koja ima svoja teritorijalna prava i time ih krši ovisno o tome kako ta država postupa s imigrantima. S druge strane kolonijalisti dolaze na područje koje nema jaku centralnu vlast i za prvu ruku naseljavaju onaj dio gdje nitko ne živi. U drugu ruku se vidi problem u tome što kolonijalisti ne staju samo na tom području, već oni s vremenom počinju ugrožavati teritorijalno pravo domorodačkog stanovništva tako što ga okružuju prekomjernim naseljavanjem.

4.2 Samo-određenje naroda

Kako pojedinac određuje što će danas raditi, jesti, kada će spavati, piti kavu ili otići na piće u bar? Jednostavan odgovor je autonomija, jer nitko osim njega ne može odrediti njegovu odluku. Mogu utjecati na istu, ali je ne mogu odrediti bez da vi na to ne pristanete. S druge strane filozofi politike se često referiraju na opće pravo o samo-određenje cijelog naroda, još zvano i kolektivno samo-određenje. Song govori o tome što to pravo predstavlja i za što se zalaže:

„Kolektivno samo-određenje je široko shvaćeno kao vjerodostojan element svake koncepcije ljudskih prava. Zalaže se za tvrdnju da *narod* ima pravo na značajnu neovisnu kontrolu nad vlastitim kolektivnim životom“ (Song, 2018, (3))

Pravo na kolektivno samo-određenje nije prihvaćeno zdravo za gotovo, ono je spomenuto u UN-ovim poveljama kao moralni zahtjev naroda na osnovno pravo determiniranje političkog statusa kao i kulturološkog, ekonomskog i društvenog statusa. (Song, 2018, (3))

Kolektivno samo-određenje naroda je postignuto kroz četiri glavne značajke: Prva značajka govori da se samo-određenje dijeli na vanjsku (eksternu) i unutarnju (internu) dimenziju, vanjska se odnosi na međunarodnu poziciju jednog naroda i njegovo pravo na odvajanje i odlučivanje o prihvaćanju stranaca kada je riječ o imigraciji ovisno o suverenosti jedne države i njenog naroda, s druge strane se odnosi na unutarnju dimenziju koja tvrdi da je vlast reprezentacija političkog interes naroda iz čega se dobiva politički autoritet. Zajedno te dvije dimenzije čine pravo naroda na prakticiranje njegovog kolektivnog samo-određenja bez vanjskih utjecaja. Nadalje, imamo drugu značajku koja se odnosi na samo-određenje naroda da odlučuju koje institucije predstavljaju volju naroda i provode li institucije pravednost situacije koje narod zahtjeva. Zatim, treća značajka se odnosi na samu vlast koju narod putem svog kolektivnog samo-određenja mora prihvatiti kako bi ta vlast bila legitimna, narod je taj koji mora prihvatiti vlast nebitno o demokratskom ili drugačijem uređenju, ako država ne provodi kolektivno samo-određenje naroda o neprihvatanju takve vlasti onda ta vlast ne smije biti priznata kao legitimna. I posljednja značajka je ta da kolektivno samo-određenje naroda ima vrijednost, samo ako stane u obranu njegovati individualno samo-određenje pojedinca, a to se odnosi na osnovne uvjete kao što su sloboda misli, govora, političke slobode i slično, koje pojedinac mora posjedovati kako bi se aktivno uključio u kolektivno samo-određenje naroda (Song, 2018, (3-5))

Usporedimo sad samo-određenje naroda oko pogleda na imigraciju i oko pogleda na kolonizaciju. Kolonizatorske i imperijalističke zemlje nisu brinule za samo-određenje domorodačkog stanovništva, kao što nisu brinule za samo-određenje svojeg naroda do Francuske revolucije. Upravo zbog toga, kolonizacija se nije obazirala na zahtjeve, želje i prava domorodačkog stanovništva te time slobodno možemo reći kako se samo-određenje nije provodilo na isti način kao i danas. Ljudi onoga vremena nisu imali svijest o tome da je kolektivno samo-određenje glavni izvor političkog autoriteta države, a domorodačko stanovništvo još manje. Ako se međutim prebacimo na imigraciju, samo-određenje naroda je to koje odlučuje o prihvaćanju pojedinca ili kolektivne grupe, ali imigracijsku politiku ne donosi narod već političari. No političari su izabrani od strane naroda tako da su kao njihovi predstavnici glasali za njihove interese o prihvaćanju te iste imigracijske politike.

Kroz cijelo poglavlje se pitam. Imaju li kolonizacijske zemlje obavezu prihvatiti imigrante iz zemalja koje su bile kolonije istih?

Prvo se referiram na Amighetti i Nuti: „Kolonijalizam se je opisivao kao jedan takav odnos, u tome je osnovao snažne (kulturne i identitetne) poveznice između kolonizatora i koloniziranog naroda koji čine njihov odnos prisutan i danas.“ (Amighetti & Nuti, 2016, (551) Iako su te dvije autorice za prihvata imigranata u kolonizacijske zemlje, one spominju dva argumenta protiv. Prvi argument govori o kontinuitetu države, a spominje ga David Miller, naime on govori kako je država kao što je Treći Reich nije ista država kao Savezna Republika Njemačka danas. Isto tako bivše kolonizatorske (imperijalističke) zemlje nisu dužne prihvatiti imigrante iz bivših kolonija jer one više nisu iste imperijalističke države kao nekada. Nadalje, drugi argument je nešto jači a on govori o tome da se dolaskom imigranata iz primjera Maroka u Francusku krši nacionalna struktura država Europske Unije. Budući da građani Europske Unije mogu nesmetano prolaziti granicu bez restrikcija i u njima živjeti. Države koje nikada nisu bile kolonizatori već se kasnije izborile za svoju suverenost, primjerice Republika Češka, nije dužna primiti imigrante iz Maroka jer nikada nije eksploatacijski iskorištavala Maroko kao koloniju. Tako da bivša kolonizatorska država koja je u Političko-ekonomskoj zajednici kao što je EU, nije dužna primiti imigrante zbog nemogućnosti ograničavanja i kontrole njihovog naseljavanja. (Amighetti & Nuti, 2016, (551-552))

Prebacujem se na Wilcox koja govori da činidbom štete određenom narodu, ta država koja je štetu nanosila je dužna ponuditi kompenzaciju. (Wilcox, 2007)

Uzmimo da je jedna od kompenzacija prihvata ekonomskih migranta, primjer za to su Indija i Velika Britanija. East India Company, zatim Velika Britanija, kroz eksploatacijski kolonijalizam su iskorištavali *Britanski Raj* do maksimuma, ne samo resurse već i populaciju tih zemalja. No s druge strane ono što su ostavili u Indiji i Pakistanu kao rezultat kolonijalne vlasti su ceste, vodovod, kanalizaciju i slično. Zar kolonijalizam nije već samom izgradnjom infrastrukture i ostavljanjem kolonijalnih institucija za vlast otplatio svoju štetu? Međutim i dalje ostaje pitanje kako otplatiti štetu uzimanja političke suverenosti i ograničavanje samo-određenja? Uzmemo li u obzir da je Velika Britanija i dalje dužna kompenzaciju za ograničavanja političke autonomije i suverenosti, imigranti iz nekadašnje kolonije *British Raj* ne dolaze u Veliku Britaniju kao što su Britanski stanovnici dolazili u Indiju i Pakistan radi eksploatacije. Njima je cilj naseliti se i živjeti kao Britanac, dok jednom Britancu nikada nije bio cilj se trajno naseliti u *British Raj* i postati Indijcem ili Pakistancem. Ovdje želim reći da je Indijac/Pakistanac umjesto čistog rada i ekonomskog profita, prekoračio otplatu te štete i zatražio državljanstvo da zauvijek može ostati u Velikoj Britaniji.

Pogledajmo neke druge primjere, nakon Prvog opijumskog rata (1839-42) Velika Britanija dobiva u koncesiju Hong Kong. Samo-određenje građana Hong Konga nije ni postojalo, no zasigurno možemo smatrati taj akt direktnom agresijom Britanaca na Kineska teritorijalna prava. Kako bi se otplatila šteta i namirila kompenzacija, Hong Kong čak i danas nakon više od 20 godina i dalje prednjači u svojoj ekonomiji nego cijela Narodna Republika Kina. Čak ako gledamo današnjicu gdje se stanovnici Hong Konga bune i prosvjeduju protiv trenutne komunističke vlasti i traže demokratizaciju je sam dokaz da su Britanci ostavili ideje demokracije na taj grad za razliku od ostatka Kine. Definitivno je Hong Kong prešao iz ruke kolonizatora koji ga je izgradio u ruke matične zemlje koja ga ekonomski i politički iskorištava do maksimuma. Moje pitanje je tko od ovih zemalja više krši samo-određenje građana Hong Koga, D.R.K ili Velika Britanija?

5.0 Zaključak

Konačno došli smo do zaključka, kao što smo vidjeli iz teritorijalnog prava i samo-određenja naroda, kolonijalizam i imigracija nisu nešto previše različiti, štoviše su čak i slični do te mjere da se kolonizacija može prozvati politički isplaniranom imigracijom. No ono što je velika distinkcija između imigracije i kolonijalizma je odnos prema domorodačkom stanovništvu, dok se imigrant mora prilagođavati, naseljenik kolonije se i dalje ponaša kao i prije. Čak se u nekim mjerama naseljava kako bi dobio pravo na slobodu vjere ili nacionalnog opredjeljenja. No gledano po teritorijalnom pravu i imigrant i kolonijalist koji nisu došli putem poziva narušavaju ista, čak kolonijalist naseljava teritoriji na kojem nema nikoga kako bi se maknuo od domorodaca za prvu ruku, dok imigrant dolazi u velika središta zbog boljih mogućnosti.

Možemo također zaključiti kako su kolonijalizam i imigracija doista slični, no nastaje jedna pogreška u argumentiranju. Problem je što se ne mogu postavljati moderne moralne vrijednosti za vremena kada te vrijednosti nisu postojale, genocid nad Inkama se ne može gledati kao nešto intrinzično loše kada se na njih iz perspektive Europljana nije gledalo kao ljude. S druge strane, imigracija je kao takva relativno nov pojam koji je utemeljen kada i prve nacionalne države, za vrijeme srednjeg vijeka nitko nije smatrao kmeta iz Poljske imigrantom jer se je smjestio u Njemačkoj radi kvalitetnijih pašnjaka. Problem je taj što nanesena nepravda se nije tako gledala do danas, primjer je isto za Konfederacijske spomenike. Istina, nekolicina njih su bili robovlasnici, a velika većina po modernim standardima rasisti. No ne možemo nekoga optuživati za rasizam iz moderne perspektive kada je takav oblik rasizma u to vrijeme bila

normalna stvar. Isto tako referenca na određeni pojam nije postojala kao što danas postoji, ponovno genocid nad Inkama ostaje nepravda iz gledišta današnjeg moralnog okvira no iz gledišta Europskih nacija to nije bilo ništa čudno jer tad nismo imali opća ljudska prava niti nešto slično. Ovdje ne govorim da opravdavam takve stvari, već pokazujem da smo što se tiče solidarnosti napredovali kao vrsta.

Zaključna riječ, imigracija danas nije naseljavanje novih teritorija, imigracija danas se odnosi na traženja novih mogućnosti i ekonomski prosperitet. Kolonizacija s druge strane se odnosila na naseljavanje područja radi slobode ili radi ekonomske eksploatacije kolonije. Dakle, i imigracija i kolonizacija se baziraju na ekonomskom prosperitetu kao zajedničkom značajkom

6.0 Literatura

- Allen, R. ur. 2005. *The Penguin English Dictionary/Engleski rječnik*. Republika Hrvatska. Zagreb: Mozaik knjiga
- Altman, A. & Wellman, H. C. 2009. *A liberal theory of international justice*. SAD. New York: Oxford University press
- Amighetti, S. Nuti, A. 2016. *A nation's right to exclude and the colonies*. Political theory vol. 44(4) 541-566. SAD. Thousand Oaks: SAGE publications
- Healy, R. Lago, D. E. (ur.). 2014. *The shadow of colonialism on Europe's modern past*. Ujedinjeno Kraljevstvo. London: Palgrave MacMillan
- Radio Free Europe/Radio Liberty. (2020, ožujak 9). *Hundreds at anti-migrant march in Belgrade*. Preuzeto s <https://www.youtube.com/watch?v=MyqEieXJwbw> (pristupljeno 3. lipnja.2020 u 15:12)
- Richey, T. (2014, rujan 3.). *The colonist, the indians, and general Patton*. Preuzeto s https://www.youtube.com/watch?v=EdV98rKV5gM&list=PLfzs_X6OQBOx-MdTaN2nsGZfvPPt5mGwE&index=7&t=0s (pristupljeno 27. lipnja. 2020 u 13:44)
- Song, S. 2018. *Immigration and democracy*. Velika Britanija. Oxford: Oxford University Press
- Stuart, W. 1997. *Freedom of Association and the Right to Exclude*. Journal of political philosophy 5. (373)
- Wellman, W. H. (2019). *Immigration*. Preuzeto s <https://plato.stanford.edu/entries/immigration/#ArgForCloBor> (pristupljeno 3. lipnja.2020 u 15:45)
- Wilcox, S. 2007. *Immigrant admissions and global realtions of harm*. Journal of social philosophy, Vol. 38, No. 2. United States. New Jersey: Blackwell Publishing inc.
- Ypi, L. 2013. *What's wrong with colonialism*. Philosophy & Public Affairs.